

SYYTTÄJÄLAITOKSEN (KPY 152)

TILINPÄÄTÖS VUODELTA 2017

16.2.2018 DNRO 36/13/16

SISÄLLYSLUETTELO

1	Toimintakertomus.....	3
1.1	Johdon katsaus.....	3
1.2	Tuloksellisuus.....	4
1.3	Toiminnallinen tehokkuus.....	6
1.4	Tuotokset ja laadunhallinta.....	9
1.5	Henkisten voimavarojen hallinta ja kehittäminen.....	9
1.6	Tilinpäätösanalyysi.....	10
1.6.1	Rahoituksen rakenne.....	10
1.6.2	Tuotto- ja kululaskelma.....	11
1.6.3	Tase.....	13
1.7	Sisäisen valvonnan arviointi- ja vahvistuslausuma.....	14
1.8	Arviointien tulokset.....	15
1.9	Yhteenveto havaituista väärinkäytöksistä.....	14
2	Talousarvion toteutumalaskelma.....	17
3	Tuotto- ja kululaskelma.....	19
4	Tase.....	20
5	Liitetiedot.....	22
6	Allekirjoitukset.....	32

SYTTÄJÄLAITOKSEN TILINPÄÄTÖS 2017

1 Toimintakertomus

1.1 Johdon katsaus

Syyttäjille saapuneiden rikosasioiden määrä on kymmenen viime vuoden aikana vähentynyt merkittävästi ja pysynyt 80 000 asian paikkeilla niin vuonna 2017 kuin lähivuosina tätä ennen. Syyttäjillä ratkaisematta olleiden asioiden määrä on samanaikaisesti pienentynyt.

Asiaratkaisujen lajeja tarkasteltaessa voidaan havaita, että syytteen nostamiseen verrattuna huomattavasti vähemmän syyttäjän työtä vaativien, erilaisten toimenpiteistä luopumisratkaisujen osuus on lisääntynyt ja nostettujen syytteiden määrä vähentynyt.

Kokonaistilannetta arvioitaessa on merkillepantavaa, että vuonna 2017 kuten aiempinakin vuosina saapuneisiin asioihin sisältyy huomattava määrä tutkinnanjohtajien tekemiä esitutkinnan rajoittamisesityksiä, jotka syyttäjät ovat voineet ratkaista nopeasti. Syyttäjille saapuneiden varsinaisten syyteharkinta-asioiden lukumäärä on siten pienempi kuin mitä saapuneiden asioiden kokonaismäärä osoittaa.

Nähtävissä olevaa suuntausta – nostettujen syytteiden lukumäärän pienentymistä – voidaan pitää rikosvastuun toteuttamisen näkökulmasta huolestuttavana ilmiönä. Erityinen oikeusturvariski liittyy myös pitkään syyteharkinnassa olleisiin asioihin. Ongelmallista on, että vanhimpien asioiden suhteellinen osuus kaikista vireillä olevista asioista on viime vuosina kasvanut. Lisäksi on havaittu, että syyttäjien mahdollisuus panostaa riittävästi esitutkinta-yhteistyöhön on osoittautunut haasteelliseksi.

Ilmiöön johtaneita syitä analysoitiin vuonna 2017. Vaikka saapuvien asioiden määrä ei ole merkittävästi kasvanut, on syyttäjän työn määrä jatkanut voimakasta kasvuaan. Vaativimpiin rikosasioihin (noin 5 % kaikista saapuneista asioista) käytettiin vuonna 2017 jo yli 50 prosenttia koko syyttäjien työajasta. Kyse ei ole pelkästään laajemmista esitutkinta- ja oikeudenkäyntiaineistoista. Vaativien asioiden syyteharkintaan ja oikeudenkäynteihin liittyy säännömukaisesti paljon erityistä perehtymistä ja osaamista edellyttäviä syvällisiä oikeudellisia ongelmia, perusoikeusproblematiikkaa ja esitutkintaa koskevien säännösten soveltamiseen liittyviä kiistakysymyksiä.

Käytettävissä olevan tiedon perusteella näyttää siltä, etteivät syyttäjälaitoksen voimavarat ole kehittyneet siten kuin rikosjuttukannan ja rikosprosessin merkittävät laadulliset muutokset edellyttävät. Siksi on ilmeistä, että syyttäjävoinavaroja tulisi supistamispyrkimysten sijasta lisätä.

Resurssilaskelmien ohella syyttäjälaitos on aktiivisesti panostanut toiminnan ja organisaation uudistamiseen tähtääviin toimiin, jotka kaikki yhdessä pyrkivät vastaamaan edellä kuvatun kaltaisiin haasteisiin. Vuonna 2017 syyttäjälaitos kiinnitti kehysvalmistelussa oikeusministeriön huomiota pitkään jatkuneeseen henkilöstövajeeseen. Toimintavuonna saatiin päätökseen vuonna 2016 perustettujen kolmen suunnitteluryhmän työt, jotka ovat olleet pohjana syyttäjälaitoksen johdon päätöksille tehostaa toimintaa laitoksen organisaation uudistamisen yhteydessä. Tavoitteena on kohdistaa resursseja vaativan juttukannan hoitamiseen. Järjestämällä nopeasti käsiteltävien asioiden menettely ja erikoissyyttäjä-resurssin hyödyntäminen uudella tavalla sekä keskittämällä iso osa toiminnan tuen tehtävistä

pyritään suuntaamaan voimavaroja pitkään syyteharkinnassa olevien asioiden sujuvampaan ja laadukkaampaan hoitamiseen.

Syyteneuvottelujärjestelmän toimivuutta selvitettiin tarkasteluvuonna. Alkuvuodesta 2018 aloitetaan kehittämistyö, jonka tavoitteena on yhdenmukaistaa syyttäjien menettely ja oikeudellinen harkinta syyteneuvottelutilanteissa.

Valtakunnansyyttäjänviraston aloitteesta vuonna 2017 tehtiin sisäinen tarkastus, jonka kohteena oli Valtakunnansyyttäjänviraston ja syyttäjänvirastojen hankintatoimi. Tavoitteena oli varmistaa, että hankintatoimi ja hankintojen menettelytavat noudattavat säädöksiä, määräyksiä ja sisäisiä ohjeita sekä ovat tarkoituksenmukaisia. Tarkastus kohdistettiin vuosiin 2014–2016. Hankintatoimessa ei havaittu hankintalain vastaista toimintaa eikä mitään merkittäviä puutteita.

Summaaristen sakkoasioiden ratkaiseminen AIPA-järjestelmässä laajeni toimintavuonna kaikkiin syyttäjänvirastoihin ja lähti käyntiin hyvin. Vuoden 2017 aikana sakkoja saapui ratkaistavaksi noin 35 000 kappaletta. Määrä oli ennakoitua pienempi, mikä johtui poliisin kirjoittamien sakkojen määrän jäämisestä arvioitua pienemmäksi.

1.2 Tuloksellisuus

Syyttäjälaitoksen tulossopimuksessa sovittiin seuraavista yhteiskunnallisista vaikuttavuustavoitteista vuodelle 2017:

- Syyttäjälaitos on arvostettu ja luotettava toimija, joka vaikuttaa rikoksille kielteisen yleisen mielipiteen muodostumiseen.
- Oikeusturva toteutuu käytännössä.
- Rikosvastuu toteutuu tehokkaasti sekä rikollisuus ja sen haitat vähenevät ja turvallisuus ja sen tunne lisääntyvät.

Keskeiset toimenpiteet tavoitteiden saavuttamiseksi olivat:

Syyttäjälaitoksen edustajat osallistuvat aktiivisesti ja asiantuntevasti lainvalmisteluun ja yhteiskunnalliseen keskusteluun

Syyttäjälaitos antoi lausuntoja lukuisiin lainvalmisteluhankkeisiin niiden eri vaiheissa ja osallistui työryhmiin. Niistä esimerkkeinä voi mainita uutta syyttäjälaitoslakia ja oikeudenkäynnin joutuisuutta koskevien säännösten uudistamista sekä tietosuojadirektiivin täytäntöönpanolakia käsitelleet oikeusministeriön asettamat työryhmät. Kansainvälisesti syyttäjälaitos osallistui lausuntoja antamalla erilaisten ylikansallisten lainsäädäntöhankkeiden, esimerkiksi Euroopan syyttäjänviraston, EU:n jäädyttämis- ja konfiskaatioasetuksen ja Euroopan neuvoston Budapestin sopimuksen lisäpöytäkirjan valmisteluun jo niiden alkuvaiheissa.

Pelkästään Valtakunnansyyttäjänviraston käsiteltäväksi saapui kaikkiaan 55 lainvalmisteluun liittyvää lausuntoa ja esitystä sekä 61 muuta tulostavoitteeseen liittyvää lausuntoa ja asiantuntijatehtäviä koskevaa asiaa.

Syyttäjälaitoksen edustajat osallistuivat yhteiskunnalliseen keskusteluun jäsenenä laitoksen toimialaan liittyvissä laaja-alaisissa yhteistyöryhmissä. Niitä olivat muun muassa harmaan talouden ja talousrikollisuuden torjunnan johtoryhmä, oikeusministeriön korruption vastainen verkosto ja kansainvälisten rikosasioiden koordinaatiotyöryhmä.

Kansainväliseen keskusteluun osallistuttiin muun ohella Euroopan ylimpien syyttäjien konsultatiivisessa foorumissa (CCPE), joka laatii Euroopan neuvoston ministerineuvostolle kannanottoja jäsenmaiden syyttäjälaitosten tärkeinä pitämistä kriminaalipoliittisista kysymyksistä. Myös Euroopan unionin ylimpien syyttäjien neuvoa-antava elin (Consultative Forum of Prosecutors General and Directors of Public Prosecutions of the Member States of the EU) on taho, jossa valtakunnansyyttäjän johdolla osallistutaan vuosittain syyttäjälaitokseen liittyvistä EU-lakihankkeista ja muista kriminaalipoliittisista avauksista käytävään keskusteluun.

Syyttäjälaitoksen kannalta merkittävässä asioissa annettiin myös tiedotteita ja esitettiin tiedotusvälineissä ja sosiaalisessa mediassa kannanottoja esimerkiksi vihapuheilmiöstä ja sananvapausrikoksista. Lehistötiedotteita annettiin 59 kappaletta ja Twitter-palvelussa viestitiin 133 kertaa. Syyttäjälaitoksen Twitter-viestejä luettiin 190 000 kertaa.

Oikeusturva toteutuu käytännössä, ns. ylivuotisten avoinna olevien asioiden määrä kääntyi laskuun

Ylivuotisten asioiden määrän pitkään jatkunut kasvu pysähtyi ja kääntyi vuoden 2017 aikana lievään laskuun. Myös vireillä olevien ylivuotisten asioiden lukumäärää koskeva tulostavoite toteutui. Samaan aikaan kuitenkin 6–12 kk vireillä olleiden asioiden lukumäärän kasvu jatkui ja vuoden päättyessä niitä oli merkittävästi tulostavoitetta enemmän. Ylivuotisten asioiden määrän huomattava vähentäminen tulostavoitteiden mukaisesti vuosina 2018–2021 tulee olemaan haasteellista.

Virastokohtaisia ratkaisuprofiileja seurataan ja syyt suurimpiin eroihin selvitetään (yhdenvertaisuus)

Syyttäjänvirastojen ratkaisuprofiileja seurattiin säännöllisesti. Syyteasioiden erilaisten ratkaisulajien käyttämisessä havaittiin, että yhden syyttäjänviraston asiaratkaisujen syyteprosentti jäi merkittävästi laitoksen keskiarvoa alhaisemmaksi. Kustannusperusteista esitutkinnan rajoittamista käytettiin toimenpideratkaisuna huomattavasti useammin kuin muissa virastoissa. Poikkeamien syiden selvittäminen oli vuoden päättyessä kesken. Kokonaisuutena syyttäjän toiminnan valtakunnallinen yhdenmukaisuus oli virastojen ratkaisuprofiilien valossa vuonna 2017 kuitenkin tyydyttävällä tasolla.

Priorisointiohjeistuksen toimivuutta seurataan (joutuisuus)

Syyttäjien tehtävien kiireellisyyttä ja etusijajärjestystä koskeva uusi valtakunnansyyttäjän yleinen ohje (VKS:2016:4) tuli voimaan 1.10.2016. Uudella ohjeella muun ohella täsmennettiin syyttäjän tehtävien kiireellisyysperusteita ja korostettiin lähiesimiesten vastuuta kiireellisten asioiden tunnistamisesta sekä niiden käsittelemistä koskevista työnjohdollisista toimenpiteistä.

Ohjeen mukaisen menettelyn odotettiin jouduttavan kiireellisten asioiden käsittelyä siten, että pisimmän kokonaiskäsittelyajan omaavat asiat asetettaisiin aiempaa tehokkaammin etusijalle ja että vanhimpien vireillä olevien asioiden määrä tulisi sen vuoksi pienenemään.

Yli 12 kuukautta vireillä olleiden asioiden määrän pitkään jatkuneen kasvun pysähtyminen ja kääntyminen laskuun vuoden 2017 aikana osoittaa, että tämä tavoite on toteutunut.

Taulukossa 1 esitetään tulossopimuksessa asetettujen tuloksellisuustavoitteiden toteumat ja vertailutietoa kahdelta edelliseltä vuodelta.

Taulukko 1 Tuloksellisuus- tavoitteet	2015 toteutuma	2016 toteutuma	2017 TA tavoite	2017 TUSO tavoite	2017 toteutuma
TOIMINNAN LAAJUUS					
Syyteharkintaan saapuneiden asioiden määrä (kpl)	83 370	80 256	83 000	83 000	82 793
Syyteharkinnassa ratkaistujen asioiden määrä (kpl)	83 948	80 500	83 000	83 000	83 076
JOUTUISUUS					
Keskimääräinen syyteharkinta-aika, enintään kk	2,0	2,0	2,0	2,0	1,93
6–12 kk syyteharkinnassa avoinna olleiden asioiden määrä (enintään, kpl)	2 566	2 147	2 300	2 200	2401
Yli vuoden syyteharkinnassa avoinna olleiden asioiden määrä (enintään, kpl)	264	293	250	340	232

Syyteharkinta-aikoja koskevat tavoitteet toteutuivat lukuun ottamatta vaativia rikosasioita. Vaikka vaativien asioiden lukumäärä on vain noin viisi prosenttia kaikista saapuneista asioista, on tavoitteen saavuttamatta jääminen niiden osalta kokonaisuuden kannalta huolestuttavaa. Vaativien asioiden käsittelyyn käytetään painotettuihin työmääriin perustuvan arvion mukaan jo yli 50 prosenttia syyttäjien työajasta ja näiden asioiden käsittelyajat ovat pitkiä myös esitutkintaviranomaisilla ja tuomioistuimissa.

Vaativien asioiden käsittelyaikatavoitteen saavuttaminen tulee olemaan haasteellista myös tulevina vuosina. Lisäksi on odotettavissa, että pitkään jatkunut kaikkein laajimpien ja vaativimpien asioiden osuuden kasvu saapuneissa asioissa lisääntyy lähivuosina.

1.3 Toiminnallinen tehokkuus

Toiminnalliselle tehokkuudelle on talousarviossa ja tulossopimuksessa asetettu tuottavuus- ja taloudellisuustavoitteita.

Lisäksi tulossopimuksessa on asetettu seuraavat tavoitteet:

- Organisaatorakenne ja toimitilaverkosto ovat tarkoituksenmukaiset ja tukevat henkilöstön osaamisen vahvistamista.
- Tietojärjestelmät ovat käyttäjäystävällisiä ja tukevat toimintaa.
- Käsittelyketjut ja -menettelyt määräytyvät asian laadun ja vaativuuden mukaan.
- Toiminnan johtaminen on ammattimaista ja tukee muutoksia.

- Hallinnonalan sisäinen ja poikkihallinnollinen yhteistyö ja kehittäminen lisäävät toiminnan vaikuttavuutta.

Keskeiset toimenpiteet tavoitteiden saavuttamiseksi olivat:

Ns. yhden viraston malliin siirtyminen valmistellaan tavoitteena toteutus 1.1.2018

Syyttäjälaitoksen organisoiminen yhdeksi valtakunnalliseksi virastoksi toteutunee uuden syyttäjälaitoksesta annettavan lain valmisteluajataulusta johtuen aikaisintaan 1.9.2018, jolloin uuden lain on suunniteltu tulevan voimaan.

Organisaatiouudistuksen edellyttämiä toimia suunniteltiin, valmisteltiin ja suoritettiin laajasti vuoden 2017 aikana asiaa koskevan hankesuunnitelman mukaisesti. Syyttäjälaitoksen edustajat osallistuivat uuden syyttäjälaitoslain valmisteluun, kolmella suunnittelulohkolla toimineet työryhmät selvittivät laajasti uuden organisaation edellyttämiä muutoksia toimintaan, valtakunnansyyttäjän linjauspäätökset rikosasioiden nopean käsittelyn ja uudistettavan erikoissyyttäjätoiminnan valtakunnallisista järjestelyistä annettiin, tukitoimintojen valtakunnallinen keskittäminen aloitettiin ja uuden, valtakunnallisen syyttäjälaitosviraston työjärjestystä valmisteleva työryhmä asetettiin.

Tuetaan AIPAn suunnittelua syyttäjänäkökuilmasta

AIPA-tietojärjestelmän summaaristen sakkoasioiden osuus otettiin koko maassa käyttöön 16.2.2017. Syyttäjälaitoksen edustajat jatkoivat järjestelmän käyttöönoton valmistelua muilta osin hallinnonalan yhteisessä hankkeessa.

Valmistaudutaan summaarisen menettelyn laajentamiseen

Joulukuussa 2017 eduskunnassa hyväksytyyn sakon ja rikesakon määräämisestä annetun lain muutoksen vuoksi sakkomenettelylain tosiasiallinen käyttöala laajenee 1.6.2019, kun toimivalta ajokieltoseuraamusten määräämiseen siirtyy kaikilta osin poliisille. Muutoksen johdosta ratti-juopumuksia voidaan käsitellä sakkomenettelyssä. Myös menettelysäännöksiä kevennetään.

Syyteneuvottelumenettely vakiinnutetaan kustannustehokkaalle tasolle

Syyteneuvottelumenettelyn käyttöä on vakiinnutettu antamalla sen soveltamisesta valtakunnansyyttäjän ohje VKS:2015:6. Ohjeeseen liittyy muistio, jossa annetaan yksityiskohtaisia käytännön soveltamisohjeita. Ohjeiden yhdenmukaista soveltamiskäytäntöä seurattiin seurantalomakkeilla ja henkilökohtaisella neuvonnalla. Syyttäjiä, aloittelevista syyttäjistä erikoissyyttäjiin, koulutettiin syyteneuvottelujärjestelmään, sen soveltamisalaan ja käytännössä havaittuihin ongelmatilanteisiin.

"Syyttäjälaitos 2.0" - hankkeen yhteydessä siirrytään nopeasti käsiteltävien asioiden osalta keskitettyyn yhdenmukaiseen menettelyyn

Apulaisvaltakunnansyyttäjä antoi 19.6.2017 linjauspäätöksen syyteasioiden nopean käsittelyn järjestämisestä. Päätöksessä määriteltäviä nopeasti käsiteltäviä asioita, joita on lähes puolet kaikista syyttäjälaitokseen vuosittain saapuvista asioista, hoitavat jatkossa näitä asioita määräajaksi päätoimisina hoitamaan nimetyt syyttäjät.

Nopean käsittelyn tavoitteena on vapauttaa muiden syyttäjien työaikaa vaativampien asioiden käsittelyyn, lisätä syyttäjien ratkaisujen yhdenmukaisuutta ja laatua sekä parantaa mahdollisuuksia syyttäjien työtaakan valtakunnalliseen tasaamiseen. Nopeaa käsittelyä valmisteltiin niin,

että ensimmäiset syyttäjänvirastot saattoivat aloittaa menettelyn käynnistämisen jo vuoden 2018 alusta.

Selvitetään mahdollisuus palveluprosessin kehittämiseen keskitetyllä valtakunnallisella palvelutoiminnolla

Keskitetyn valtakunnallisen palvelutoiminnon selvittäminen on siirretty vuoteen 2018 organisaatiouudistuksen siirtymisen myötä.

Osana organisaatiouudistusta esimiesten muutosjohtamisen valmiuksia parannetaan

Esimiehille on järjestetty organisaatiouudistukseen valmistavaa muutosjohtamiskoulutusta keväällä 2017.

Syyttäjälaitoksen johto huolehtii siitä, että Kieku-järjestelmässä tehtävästä työpanoksen kohdentamisesta saadaan talousarviolainsäädännön edellyttämä riittävä ja luotettava tieto

Syyttäjälaitoksessa on järjestetty vuoden 2017 kuluessa useita yleisiä ja henkilökohtaisia käyttötukitilaisuuksia ja tietoiskuja työpanoksen kohdentamisen tueksi, uutisoitu kohdentamisen hyödyistä ja velvoitteista sekä esitelty asiaa esimiehille eri tavoin.

Syyttäjälaitoksen sisäistä yhteistyötä edellyttävien avaintoimintojen (tulosohjaus, laadun ohjaus ja osaamisen kehittäminen) työprosessit ja vastuut määritellään

Laatujärjestelmän valmistelua jatkettiin keräämällä tietoa ja tekemällä selvityksiä piloteiksi valituista hankkeista, syyteneuvottelusta ja kanteluasioiden käsittelystä Valtakunnansyyttäjänvirastossa. Muilta osin todettiin tarkoituksenmukaisimmaksi lykätä tavoitteeseen liittyviä toimia, kunnes niiden toteuttamiseen vaikuttavien, syyttäjälaitoksen organisaatiouudistuksen ja muiden samanaikaisten, muun muassa laitoksen tukitoimintoja ja taloutta koskevien suurten muutosten toimeenpano on edennyt riittävän pitkälle.

Lisätään ja kehitetään yhteistyötä Poliisihallituksen kanssa

Syyttäjälaitoksen johdon ja Poliisihallituksen (POHA) säännöllinen tapaamiskäytäntö ajankohtaisissa asioissa vakiinnutettiin. Lisäksi Valtakunnansyyttäjänvirasto ja POHAN poliisi-toimintayksikkö ovat jatkaneet säännöllisiä tapaamisia syyttäjien toimintaa poliisirikosasioiden tutkinnanjohtajina koskevissa asioissa.

Valtakunnansyyttäjänvirastossa on tunnistettu tarve säännölliseen yhteistyöhön muidenkin rikosoikeudenhoidon viranomaisketjuun kuuluvien viranomaisten kanssa.

Taulukossa 2 esitetään tulossopimuksessa asetettujen tuottavuus- ja taloudellisuustavoitteiden toteumat sekä vertailutietoa kahdelta edelliseltä vuodelta.

Taulukko 2 Tuottavuus ja taloudellisuus	2015 toteutuma	2016 toteutuma	2017 TA tavoite	2017 TUSO tavoite	2017 toteutuma
TUOTTAVUUS					
Ratkaisut asiat painotettu työ määrä / htv (koko henkilöstö)	910	881	927	936	874
Ratkaistut asiat painotettu työ määrä / syyttäjät	1 315	1 242	1 320	1 338	1 238
TALOUDELLISUUS					
Toimintamenot / ratkaisu (painotettu työ määrä)	93,77	95,15	97,0	90,91	95,99

1.4 Tuotokset ja laadunhallinta

Syyttäjälaitoksen tuotokset ovat syyteharkintaratkaisuja ja rikosasioiden käsittelyjä tuomioistuimissa. Niistä on esitetty lukuja tuloksellisuutta käsittelevässä jaksossa.

Vuonna 2016 aloitettiin laatujärjestelmän luominen syyttäjälaitokselle. Työ aloitettiin suunnittelemalla ja osin toteuttamalla ohje Valtakunnansyyttäjänvirastossa tehtävien kanteluratkaisujen laadun kehittämiseksi. Saadun kokemuksen perusteella aloitettiin suunnittelu, jonka tavoitteena on uudistaa syyttäjien työmenetelmiä siten, että erityisesti päätöksenteon sisällöllistä laatua kyetään kehittämään. Pilottihankkeeksi valittiin syyteneuvottelumenettely talousrikosasioissa.

1.5 Henkisten voimavarojen hallinta ja kehittäminen

Tulossopimuksessa asetettiin seuraavat henkilöstöä koskevat tavoitteet:

- Henkilöstö osallistuu keskusteluun työhönsä vaikuttavista asioista.
- Johtaminen on innostavaa, ja esimiestyö tukee tuloksellista toimintaa.
- Osaamisen kehittäminen ja uudistuminen ovat osa normaalia toimintaa.
- Henkilöstöllä on hyvä henkinen, fyysinen, eettinen ja sosiaalinen toimintakyky.

Syyttäjälaitoksen organisaatiouudistuksen valmistelu on jatkunut tukiryhmissä, jotka ovat antaneet loppuraporttinsa vuoden 2017 aikana. Tukitoimintojen keskittäminen on tehty yhteistoiminnassa henkilöstön kanssa muun muassa työpajoissa, joissa on käsitelty uusia tehtäviä.

Syyttäjälaitoksen toimitilahankkeissa henkilöstö on osallistunut työympäristöjen suunnittelu-työhön.

Esimiehille kohdennettua työkykyjohtamiseen liittyvää koulutusta on jatkettu vuonna 2017 teemalla päihteiden vaikutuksesta työyhteisössä.

Taulukossa 3 esitetään tiedot syyttäjälaitoksen henkilöstöstä vuosina 2015–2017.

Taulukko 3 Henkilöstö	2015 toteutuma	2016 toteutuma	2017 TA tavoite	2017 TUSO tavoite	2017 toteutuma
Kokonais määrä (htv)	515	525	534	529	531
Syyttäjät	357	372	375	370	375
joista paikallissyöttäjiä	337	354	357	351	357
Asiantuntijat	9	11		15	14
Toimistohenkilökunta	142	135		137	135
Harjoittelijat	6	7		7	7
Sairauspoissaolot, työpäivää/htv	5,8	6,3	6,0	enintään 6,0	6,21
Koulutuspäivää/htv	3,4	4,2		4,5	3,69
Työtyytyväisyysindeksi	3,47	3,53	3,5	3,50	3,54
Syyttäjänvirastojen henkilökunnan keski-ikä	46,4	46,1	46,4		45,6

1.6 Tilinpäätösanalyysi

Vuoden 2017 tilinpäätös on toiminnallisesti syyttäjälaitoksen kirjanpitoyksikön ensimmäinen kokonaiselta tilikaudelta laadittu tilinpäätös. Tätä aiemmin, 30.9.2016 asti, syyttäjälaitos kuului oikeusministeriön kirjanpitoyksikköön. Kirjanpitoyksikkömuutoksen vuoksi vuoden 2016 tilinpäätöksellä ei ole vertailukohtaa aiemmilta vuosilta. Tilinpäätösanalyysi sisältää kuitenkin kootusti vertailua kahteen aiempaan vuoteen oikeusministeriön ja syyttäjälaitoksen tulosohtauksessa käytetyn seurantamallin mukaisesti (taulukko 4).

Syyttäjälaitoksen tulossopimuksessa asetettiin seuraavat taloudelliset tavoitteet:

- Toiminnan strategisuus vahvistuu uudistuneen tulosohtausmallin myötä.
- Toiminta ja talous ovat tasapainossa, ja ne on sovitettu yhteen strategisten linjausten pohjalta.
- Taloudellinen liikkumavara (puskuri) mahdollistaa kehittämisen.

1.6.1 Rahoituksen rakenne

Syyttäjälaitoksen toimintamenomomentille 25.30.01 myönnettiin nettomäärärahaa vuodeksi 2017 yhteensä 44 758 000 euroa. Täydentävässä talousarvioesityksessä momentilta siirrettiin 10 000 euroa momentille 25.01.05 Oikeusrekisterikeskuksen tietojärjestelmähankkeen menoihin, minkä johdosta momentin 25.30.01 lopullisena nettomäärärahana myönnettiin 44 748 000 euroa.

Kirjanpituvuonna 2017 nettobudjetoinnissa siirryttiin toimintamenomomentin vakiosisältöiseen nettobudjettiin.

Talousarvion toteutuminen

Syyttäjälaitoksen vuodelle 2017 siirtyneen määrärahan määrä oli yhteensä 11 055 649 euroa. Näin ollen käytettävissä olevan määrärahan määrä oli yhteensä 55 803 649 euroa. Lisäystä vuoden 2016 käytettävissä olevaan määrärahaan oli 715 917 euroa ja vuoden 2015 määrärahaan 2 738 239 euroa.

Toimintamenomomentilta 25.30.01 käytettiin määrärahaa vuonna 2017 yhteensä 44 760 787 euroa. Näin toimintamenomomentilta 25.30.01 siirtyvää määrärahaa vuodelle 2018 jää 11 042 862 euroa.

Vuoden 2017 tulossopimuksessa kirjatun mukaisesti vuoteen 2017 siirtyvällä määrärahalla oli tarkoitus kattaa AIPA-tietojärjestelmän omarahoitusosuutta. Tämä ei kuitenkaan vielä vuonna 2017 toteutunut. Sen vuoksi AIPA-tietojärjestelmän omarahoitukseen jätetään varaus vuosiksi 2018–2022, yhteensä noin 5,3 milj. euroa.

Vuonna 2017 syyttäjälaitoksen arvonlisäverokuluja kirjattiin yhteensä 1 320 191 euroa.

1.6.2 Tuotto- ja kululaskelma

Vuonna 2017 syyttäjälaitoksen toimintamenomäärärahan 25.30.01 käyttö oli yhteensä 44 760 787 euroa. Määrärahan käyttö kasvoi edellisvuodesta 728 704 eurolla, joka vastaa noin 1,66 prosentin kasvua.

Määrärahan käyttö alitti vuodelle 2017 asetetun kokonaistulostavoitteen 241 515 eurolla. Eniten säästöä tulostavoitteeseen nähden kirjautui palkka- ja toimitilakustannusten alittumisesta, yhteensä noin 872 324 euroa.

Suurin kasvu määrärahan käytössä edellisvuoteen verrattuna oli tietohallintomenoissa, yhteensä noin 628 486 euroa. Kasvua oli myös Valtakunnansyyttäjänviraston investoinneissa ja muissa menoissa, mikä on seurausta toimitilan muutosta aiheutuneista investointikuluista. Paikallisten syyttäjänvirastojen määrärahan käyttö laski edellisestä vuodesta yhteensä 286 623 euroa.

Syyttäjälaitoksen toiminnan tuotot olivat vuonna 2017 yhteensä 302 394 euroa. Syyttäjälaitoksen tuotot koostuvat pääosin edelleenvuokrattujen toimitilojen tuloista, virkamatkakustannusten palautuksista ja yliopistojen maksamista korkeakouluharjoittelijoiden palkoista. Vuokratulojen kirjauskäytäntö muuttui tilikaudella 2017, mikä selittää tuotto- ja kululaskelman eron edellisen tilikauden vertailussa. Edelleenvuokraamalla toimitiloja, joiden vuokrasopimus ei ole vielä irtisanottavissa, syyttäjälaitos jatkoi aktiivisesti valtion ja oikeusministeriön toimitilastrategian toimeenpanoa toimitilakustannusten hallinnassa. Edelleenvuokrauksen tuotot olivat tilikaudella 2017 yhteensä 168 007 euroa.

Henkilöstömenojen osuus syyttäjälaitoksen kokonaismenoista oli vuonna 2017 yhteensä 79,4 prosenttia ollen 35 557 840 euroa. Henkilöstömenojen osuus laski, sillä vuonna 2016 osuus oli 81,8 prosenttia, ja vuonna 2015 se oli 81,4 prosenttia. Syyttäjälaitoksen henkilöstömenot laskivat vuonna 2017 noin 428 513 eurolla edelliseen vuoteen verrattuna. Henkilöstömenojen laskun suurin yksittäinen tekijä on työnantajan sosiaaliturvamaksun alennus vuonna 2017, mikä vähensi henkilöstömenoja 316 183 euroa.

Syyttäjälaitoksen toimitilojen vuokramenot olivat vuonna 2017 yhteensä 3 548 905 euroa. Syyttäjälaitoksen toimitiloihin liittyvät kokonaismenot laskivat edellisestä vuodesta noin 96 832 euroa¹. Toimitilan vaihtumisen johdosta Valtakunnansyyttäjänviraston toimitilan aiheuttamat kokonaiskulut laskivat edellisvuodesta noin 167 499 eurolla, josta pelkästään toimitilavuokrien osuus oli 142 815 euroa.

Syyttäjälaitoksen palvelujen ostot tilikaudella 2017 olivat yhteensä 3 937 011 euroa. Palvelujen ostoissa syyttäjälaitoksen isoimmat menoerät koostuivat ict-palvelujen ostoista valtion virastoilta ja laitoksilta (1 958 297 euroa), työterveyshuollosta (413 630 euroa), talous- ja henkilöstöhallinnon palvelujen ostoista (454 499 euroa) sekä posti-, puhelin- ja tietoliikennepalveluista (258 674 euroa). Ict-palvelujen ostot valtion virastoilta ja laitoksilta nousivat edellisestä vuodesta 614 301 eurolla. Kasvun suurimpina yksittäisinä tekijöinä olivat AIPA-tietojärjestelmään liittyvät menot, yhteensä 250 163 euroa, ja Oikeusrekisterikeskuksen (ORK) henkilötöy, 195 350 euroa. Vuonna 2016 ORK:n henkilötöyön osuus oli 109 832 euroa, ja vuonna 2015 se oli 107 834 euroa.

Myös talous- ja henkilöstöhallinnon palvelujen ostot Palkeilta nousivat edellisvuodesta, yhteensä 160 152 eurolla. Kustannusten nousu johtuu pääosin tietojärjestelmäkustannusten noususta, yhteensä 95 765 eurolla, sekä tuki- ja ylläpitopalvelujen noususta 38 700 eurolla.

Tuotto- ja kululaskelman mukaisiin muihin kuluihin kirjautui vuonna 2017 menoja yhteensä 764 007 euroa, joka koostuu lähes yksinomaan virkamatkustamiseen liittyvistä palveluista ja korvauksista.

Satunnaiset kulut sisältävät vahingonkorvauksiin liittyviä eräiä. Vuonna 2017 satunnaisia kuluja oli 2 475 euroa.

Taulukossa 4 esitetään vertailua syyttäjälaitoksen talouden tunnusluvuista vuosilta 2015–2017. Taulukossa on säilytetty tulosohjauksessa käytetty vertailumuoto.

¹ Toimitilojen kokonaismenoihin luetaan kuuluviksi toimitilojen vuokrat, sähkö, siivous- ja ympäristöhuoltokulut sekä vartiointi.

Syyttäjälaitoksen taloudellisia tunnuslukuja 2015–2017				
	Toteutuma 31.12.2015	Toteutuma 31.12.2016	Toteutuma 31.12.2017	Tavoite 2017
Palkat	3 226 860	3 023 945	3 044 482	3 665 936
Toimitilat	462 280	460 812	293 313	347 387
Investoinnit	493	1 404	157 682	20 000
Muut menot	353 110	449 218	574 315	440 000
Nettoutettavat tulot	-13 628	-25 428	-18 903	-10 000
Valtakunnansyyttäjänvirasto	4 029 115	3 909 952	4 050 889	4 463 323
Palkat	32 557 205	32 962 408	32 513 358	32 259 031
Toimitilat	3 681 222	3 401 970	3 472 637	3 923 760
Investoinnit	144 542	101 279	30 017	130 000
Muut menot	1 862 734	2 101 429	2 261 429	2 050 000
Nettoutettavat tulot	-49 081	-118 510	-115 489	
Syyttäjänvirastot	38 196 623	38 448 576	38 161 953	38 362 792
Yhteensä	42 225 738	42 358 527	42 212 842	42 826 115
Tietohallintomenot	1 560 517	1 343 996	1 972 482	1 876 188
Palkeet	165 506	294 346	454 497	300 000
Kaikki yhteensä	43 951 761	43 996 869	44 639 821	45 002 303
Muut TA-tilit/ei TA-tiliä		-35 214	-120 966	
25.30.01 käyttö yhteensä		44 032 083	44 760 787	

Taulukossa muihin menoihin sisältyvät aineet, tarvikkeet ja tavarat, alle 1 000 euron arvoinen irtaimisto, palvelujen ostot, muut vuokrat ja muut kulut, pois lukien kaikki toimitilojen kokonaiskustannuksiin liittyvät erät. Investointeihin sisältyy uusien toimitilojen käyttöomaisuushankintoja.

Taulukon 4 mukaan jaoteltuina syyttäjälaitoksen vuoden 2017 muut menot olivat yhteensä 2 835 743 euroa. Muut menot kasvoivat edellisestä vuodesta noin 288 019 eurolla, ja niiden osuus kokonaismenoista oli noin 6,3 prosenttia. Kahtena edellisenä vuonna muiden menojen osuudet olivat 5,8 prosenttia (2016) ja 5,0 prosenttia (2015). Tilikaudella 2017 siirryttiin uusiin toimitiloihin Valtakunnansyyttäjänviraston lisäksi Lahdessa ja Joensuussa, mistä aiheutui muiden menojen nousua. Lisäksi syyttäjälaitoksessa teetettiin ensimmäistä kertaa ulkopuolisen palvelutuottajan palveluna syyttäjälaitoksen hankintatoimen sisäinen tarkastus.

1.6.3 Tase

Syyttäjälaitoksen käyttöomaisuuden tasearvo tilinpäätöshetkellä on yhteensä 82 747 euroa.

Myyntisaamisia on tilinpäätöshetkellä 24 024 euroa ja muita lyhytaikaisia saamisia 55 964 euroa. Saamiset kertyvät pääosin edelleen vuokrattujen toimitilojen vuokrasaatavista ja liikaa maksettujen palkkojen takaisinperinnästä. Ennakkomaksuihin sisältyy Suomen Eurojust-edustajan Haagin asunnon vuokratakuu 2 300 euroa.

Ostovelkoja tilinpäätöshetkellä oli noin 1 253 192 euroa. Siirtovelloissa tilinpäätöshetkellä on vuodelle 2017 kuuluvia menoja yhteensä noin 57 087 euroa, mikä johtuu Valtakunnansyyttäjänviraston kalustehankintoihin liittyvien laskujen jäämisestä virhetilaan Kiekussa. Tilinpäätöshetkellä lomapalkkavelkaa syyttäjälaitoksella oli yhteensä 7 163 791 euroa.

Tase sisältää kirjanpitoyksiköiden välisiä tilityksiä yhteensä 744 562 euroa. Muita, lähinnä henkilöstömenoihin liittyviä, edelleen tilitettäviä eriä oli tilinpäätöshetkellä yhteensä 715 114 euroa.

1.7 Sisäisen valvonnan arviointi- ja vahvistuslausuma

Kirjanpitoyksiköksi muuttumiseen ja Kieku-tietojärjestelmän käyttöönottoon liittyviin riskeihin keskittyminen on jatkunut tarkasteluvuoden ajan ja koulutusta on jatkettu erityisillä Kieku-klinikoilla. Matkalaskujen tarkastus on siirtynyt palvelukeskuksen tehtäväksi ja siirtymän onnistumista on varmistettu taloushallinnossa. Henkilöstö- ja taloushallinnon asiantuntijatiimien keskittäminen on viety loppuun vuonna 2017. Asiantuntijuuden keskittämisellä ja tiimimäisellä työllä pystytään varmistamaan toimintojen oikeellisuutta ja yhdenmukaisuutta koko syyttäjälaitoksessa.

Työajan kohdentaminen on edelleen haasteellista henkilöstöryhmällä, johon ei sovelleta työaikalainsäädäntöä. Vaikka työajan kohdentamista on tuettu ja kohdentamisen tärkeyttä on korostettu, tiedot eivät ole kattavia ja siten luotettavia suunnittelutietojen saamiseksi.

Kieku-tietojärjestelmän käyttöönotossa havaitut yhteensopivuusongelmat käyttövaltuus-hallintajärjestelmän kanssa ovat jatkuneet ja haitanneet edelleen työntekoa. Ongelmista on raportoitu oikeusministeriöön, Valtoriin ja Oikeusrekisterikeskukseen. Ongelman ratkaiseminen on kesken.

Paikasta riippumattoman työn edellytyksenä olevissa tietoliikenneyhteyksissä on tarkasteluvuonna ollut toistuvia ja merkittäviä häiriöitä, mikä on heikentänyt tuloksellisen työn tekemisen mahdollisuuksia. Häiriöt ovat Valtorin tiedossa.

Syyttäjälaitoksessa toimeenpantavat ja sen rahoittamat IT-hankkeet muodostavat sekä taloudellisesti että toiminnallisesti merkittäviä riskejä. Niiden realisoitumisen estämiseen laitoksella on hyvin rajalliset mahdollisuudet.

1.8 Arviointien tulokset

1.8.1 Syyttäjälaitoksen hankintatoimen tarkastus

Syyttäjälaitoksessa tehtiin hankintatoimen sisäinen tarkastus tilikaudella 1.1.–31.12.2017. Tarkastuksen kohteena oli Valtakunnansyyttäjänviraston ja syyttäjänvirastojen (11 virastoa) hankintatoimi.

Tarkastuksen tavoitteena oli varmistaa, että syyttäjälaitoksen hankintatoimi ja hankintojen menettelytavat ovat säädösten, määräysten ja sisäisten ohjeiden mukaisia sekä tarkoituksenmukaisia. Tarkastus ei kattanut tarkastuksen ajankohtana esitutkinnan kohteena olevia hankintoja.

Tarkastus kohdistui vuosina 2014–2016 tehtyihin hankintoihin. Tarkastuksessa tutkittiin kaikki hankintalain kansallisen kynnysarvon sekä hallinnonalan hankintaohjeessa määritellyn pienhankintarajan ylittävät hankinnat. Tarkastuksen ulkopuolelle rajattiin puitesopimusten kilpailutukset sekä arvoltaan hyvin vähäiset hankinnat. Vähäisten hankintojen osalta varmistettiin, ettei hankintoja ole pilkottu.

Tarkastuksen keskeiset havainnot ja suositukset

Tarkastuksessa ei havaittu hankintalain vastaista toimintaa, eikä kokonaisuutena havaittu merkittäviä puutteita syyttäjälaitoksen hankintatoimessa. Tarkastuksessa ei ilmennyt olennaisia hankintavaltuuksien ylityksiä. Sidonnaisuuksien osalta ei havaittu seikkoja, jotka olisivat omiaan vaarantamaan työtehtävien asianmukaista hoitamista.

Tarkastuksen perusteella suositellaan, että syyttäjälaitoksen keskusvirasto ohjaa ja valvoo nykyistä paremmin puitesopimusten hyödyntämistä ja että keskusvirasto ohjeistaa dokumentointivelvoitteet pienhankinnoissa ja arvoltaan vähäisissä hankinnoissa. Lisäksi suositellaan hankintatoimen käytäntöjen yhdenmukaistamista niin, että hankintavaltuudet on samalla tavalla määritelty kaikissa syyttäjälaitoksen virastoissa.

Sivutoimi-ilmoituksille suositellaan määrittämään sisällölliset vähimmäisedellytykset, jotta ilmoituksista käy ilmi sivutoimen sallittavuuden kannalta olennaiset asiat, kuten sivutoimen laatu ja kesto. Harkittavaksi suositellaan myös, tulisiko erityisesti johtavien virkamiesten kohdalla myös merkittävät omistukset ilmoittaa. Lisäksi suositellaan, että sivutoimet käydään vuosittain läpi esimerkiksi kehityskeskustelun yhteydessä.

Muita suosituksia olivat kattavan hankinta- ja sopimusrekisterin laatiminen syyttäjälaitoksen käyttöön, syyttäjälaitoksen arkistonmuodostussuunnitelman laajentaminen koskemaan puitesopimusten arkistointia sekä hankintasuunnitelmien nykyistä parempi hyödyntäminen osana hankintatoimen ohjausta ja seuranta. Lisäksi suositeltiin, että keskusvirasto linjaa henkilöstöetuuksia koskevat periaatteet ja toimintatavat syyttäjälaitoksessa. Hankintatoimen kehittämisessä ja hankintaohjeistuksen päivittämisessä suositeltiin huomioon otavan HANKO-hankkeen loppuraportissa esitetyt, virastoja koskevat toimenpide-ehdotukset, kuten sopimusyhteyshenkilölle määritellyt tehtävät.

1.8.2 Palkkahallinnon laillisuustarkastus

Vuoden 2017 tilintarkastuksen yhteydessä Valtiontalouden tarkastusvirasto teki syyttäjälaitoksen palkkahallintoon kohdistuvaa laillisuustarkastusta. Tarkastus kohdistui kirjanpitoyksikön hoitamiin ja sen vastuulla oleviin tehtäviin. Valtiontalouden tarkastusvirasto raportoi tarkastuksesta vuoden 2017 tilintarkastuksen vuosiyhteenvedossa ja palkkahallinnon laillisuustarkastuksesta laaditaan erillinen yhteenveto kevään 2018 aikana.

1.9 Yhteenveto havaituista väärinkäytöksistä

Korkein oikeus on 20.12.2017 tuominnut valtakunnansyyttäjä Matti Nissisen virkavelvollisuuden rikkomisesta sakkorangaistukseen. Nissisen katsottiin rikkoneen virkavelvollisuuttaan, kun hän

osallistui käsittelyyn ja päätöksentekoon eräissä Valtakunnansyyttäjänviraston koulutus-hankinta-asioissa, joissa hankinnat oli tehty vuosien 2010–2015 välisenä aikana yrityksestä, jossa valtakunnansyyttäjän veli toimi keskeisessä asemassa.

Syyttäjälaitoksessa ei havaittu muita väärinkäytöksiä tilikaudella 1.1.–31.12.2017.

Tilinpäätösvouden aikana tehdyt takaisinperinnät

Tilinpäätösvouden aikana syyttäjälaitos teki virkamiesten palkanmaksuun liittyviä takaisinperintäpäätöksiä 11 kappaletta. Näillä päätöksillä laskutettiin 11 henkilöä. Laskujen yhteissumma oli 12 135 euroa. Kaikki takaisinperinnät päättyivät onnistuneeseen lopputulokseen.

Tilinpäätösvouden aikana tehtiin kaksi takaisinperintää vähentämälle liikaa maksettu varallaolo-korvaus seuraavasta varallaolopalkkiolaskusta.

Syyttäjälaitos (152)

Talousarvion toteutumalaskelma

Osaston, momentin ja tilijaottelun numero ja nimi	Tilinpäätös 2016	Talousarvio 2017 (TA + LTA:t)	Tilinpäätös 2017	Vertailu Tilinpäätös - Talousarvio	Toteutuma %					
11. Verot ja veroluonteiset tulot	0,00	29 140	29 139,62	0,00	100 %					
11.04.01 Arvonlisävero	0,00	29 140	29 139,62	0,00	100 %					
12. Sekalaiset tulot	16 114,30	5	5,00	0,00	100 %					
12.25.99. Oikeusministeriön hallinnonalan muut tulot	16 114,30	5	5,00	0,00	100 %					
Tuloarviotilit yhteensä	16 114,30	29 145	29 144,62	0,00	100 %					
Päälukon, momentin ja tilijaottelun numero, nimi ja määrärahalaji	Tilinpäätös 2016	Talousarvio 2017 (TA + LTA:t)	Talousarvion 2017 määrärahojen käyttö vuonna 2017	määrärahojen siirto seuraavalle vuodelle	Tilinpäätös 2017	Vertailu Talousarvio - Tilinpäätös	Siirtomäärärahoja koskevat täydentävät tiedot			
							Edellisiltä vuosilta siirtyneet	Käytettävissä vuonna 2017	Käyttö vuonna 2017 (pl. peruutukset)	Siirretty seuraavalle vuodelle
25. Oikeusministeriön hallinnonala	47 963 751,21	46 068 191	35 025 328,82	11 042 862,33	46 068 191,15	0,00	11 055 649,43	55 803 649,43	44 760 787,10	11 042 862,33
25.01.20. Erityismenot (arviomääräraha)	2 596,40	0	0,00		0,00	0,00				
25.01.20.3. Muut erityismenot KPY	2 596,40				0,00	0,00				
25.01.29. Oikeusministeriön hallinnonalan arvonlisäveromenot (arviomääräraha)	1 271 154,81	1 320 191	1 320 191,15		1 320 191,15	0,00				
25.30.01. Syyttäjälaitoksen toimintamenot (nettob)(siirtomääräraha 2 v)	46 690 000,00	44 748 000	33 705 137,67	11 042 862,33	44 748 000,00	0,00	11 055 649,43	55 803 649,43	44 760 787,10	11 042 862,33
28. Valtiovarainministeriön hallinnonala		54 046	54 046,00	0,00	54 046,00	0,00	0,00	54 046,00	54 046,00	0,00
28.60.12. Osaamisen kehittäminen (siirtomääräraha 2 v)		54 046	54 046,00	0,00	54 046,00	0,00	0,00	54 046,00	54 046,00	0,00
32. Työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonala		11 128	11 128,11	0,00	11 128,11	0,00	0,00	11 128,11	11 128,11	0,00
32.30.51. Julkiset työvoima- ja yrityspalvelut (siirtomäärärahat 2v)		11 128	11 128,11	0,00	11 128,11	0,00	0,00	11 128,11	11 128,11	0,00
32.30.51.07. Palkkatuettu työ, valtionhallinto KPY		11 128	11 128,11	0,00	11 128,11	0,00	0,00	11 128,11	11 128,11	0,00
33. Sosiaali- ja terveysministeriön hallinnonala		4 244	4 244,33	0,00	4 244,33	0,00				
33.20.52 Valtionosuus työmarkkinatuesta (nettob)(arviomääräraha)		4 244	4 244,33		4 244,33	0,00				
33.20.52.01. Palkkatuettu työ, valtionhallinto		4 244	4 244,33		4 244,33	0,00				
Määrärahatilit yhteensä	47 963 751,21	46 137 610	35 094 747,26	11 042 862,33	46 137 609,59	0,00	11 055 649,43	55 868 823,54	44 825 961,21	11 042 862,33

Syyttäjälaitos (152)

Talousarvion toteutumalaskelman tiedot valtuuksista ja niiden käytöstä momentin tarkkuudella

Syyttäjälaitoksella ei esitettävää

Syyttäjälaitos (152)

TUOTTO- JA KULULASKELMA

	1.1.2017 - 31.12.2017		1.1.2016 - 31.12.2016	
TOIMINNAN TUOTOT				
Maksullisen toiminnan tuotot	82,30		12,00	
Vuorat ja käyttökorvaukset	168 007,35		0,00	
Muut toiminnan tuotot	<u>134 304,84</u>	302 394,49	<u>128 153,61</u>	128 165,61
TOIMINNAN KULUT				
Aineet, tarvikkeet ja tavarat				
Ostot tilikauden aikana	862 936,92		473 930,60	
Henkilöstökulut	35 557 840,36		35 986 353,24	
Vuokrat	3 678 506,77		3 630 797,72	
Palvelujen ostot	3 937 010,75		3 298 771,02	
Muut kulut	764 007,19		745 773,47	
Poistot	11 262,06		423,86	
Sisäiset kulut	<u>54 046,00</u>	<u>-44 865 610,05</u>	<u>1 834,51</u>	<u>-44 137 884,42</u>
JÄÄMÄ I		-44 563 215,56		-44 009 718,81
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT				
Rahoitustuotot	5,00		0,00	
Rahoituskulut	<u>-847,49</u>	-842,49	<u>-332,35</u>	-332,35
SATUNNAISET TUOTOT JA KULUT				
Satunnaiset tuotot	0,00		15 772,30	
Satunnaiset kulut	<u>-2 475,00</u>	<u>-2 475,00</u>	<u>-2 590,00</u>	<u>13 182,30</u>
JÄÄMÄ II		-44 566 533,05		-43 996 868,86
JÄÄMÄ III		-44 566 533,05		-43 996 868,86
TUOTOT VEROISTA JA PAKOLLISISTA MAKSUISTA				
Perityt arvonlisäverot	29 139,62		0,00	
Suoritetut arvonlisäverot	<u>-1 320 191,15</u>	<u>-1 291 051,53</u>	<u>-1 271 154,81</u>	<u>-1 271 154,81</u>
TILIKAUDEN TUOTTO-/KULUJÄÄMÄ		<u>-45 857 584,58</u>		<u>-45 268 023,67</u>

Syyttäjälaitos (152)**TASE**

	31.12.2017		31.12.2016	
VASTAAVAA				
AINEELLISET HYÖDYKKEET				
Koneet ja laitteet	62 449,80		0,00	
Kalusteet	1 094,96		1 518,82	
Muut aineelliset hyödykkeet	<u>19 201,89</u>	82 746,65	<u>19 201,89</u>	20 720,71
KÄYTTÖOMAISUUS JA MUUT PITKÄAIKAISET SIOITUKSET YHTEENSÄ		82 746,65		20 720,71
VAIHTO-OMAISSUUS				
LYHYTAIKAISET SAAMISET				
Myyntisaamiset	24 024,61		15 772,30	
Siirtosaamiset	10 352,02		0,00	
Muut lyhytaikaiset saamiset	55 963,77		105 645,22	
Ennakkomaksut	<u>2 300,00</u>	92 640,40	<u>2 300,00</u>	123 717,52
VAIHTO- JA RAHOITUSOMAISSUUS YHTEENSÄ		92 640,40		123 717,52
VASTAAVAA YHTEENSÄ		<u>175 387,05</u>		<u>144 438,23</u>

Syyttäjälaitos (152)**TASE**

	31.12.2017		31.12.2016	
VASTATTAVAA				
OMA PÄÄOMA				
VALTION PÄÄOMA				
Valtion pääoma 1.1.1998	0,00		0,00	
Edellisten tilikausien pääoman muutos	-9 538 388,82		-7 366 408,45	
Pääoman siirrot	45 637 614,60		43 096 043,30	
Tilikauden tuotto-/kulujäämä	<u>-45 857 584,58</u>	-9 758 358,80	<u>-45 268 023,67</u>	-9 538 388,82
VIERAS PÄÄOMA				
LYHYTAIKAINEN				
Ostovelat	1 253 191,57		311 782,75	
Kirjanpitoyksiköiden väliset tilitykset	744 561,56		789 430,23	
Edelleen tilittävät erät	715 114,39		665 284,90	
Siirtovelat	7 220 878,33	<u>9 933 745,85</u>	7 916 329,17	<u>9 682 827,05</u>
VIERAS PÄÄOMA YHTEENSÄ		9 933 745,85		9 682 827,05
VASTATTAVAA YHTEENSÄ		<u>175 387,05</u>		<u>144 438,23</u>

Syyttäjälaitos (152)

TILINPÄÄTÖKSEN LIITE 1: SELVITYS TILINPÄÄTÖKSEN LAATIMISPERIAATTEISTA JA VERTAILTAVUUDESTA

Budjetointia koskevat muutokset ja muutosten tärkeimmät vaikutukset talousarvion toteutumalaskelmaan, tuotto- ja kululaskelmaan sekä taseeseen sekä niiden vertailtavuuteen

Täydentävässä talousarvioesityksessä HE 249/2016 vp (18.11.2016) momentille 25.30.01 myönnettiin nettomäärärahaa 44 748 000 euroa. Vähennys 10 000 euroa talousarvioesityksen 44 758 000 euroon nähden on siirtoa momentille 25.01.05 Oikeusrekisterikeskuksen tietojärjestelmähankkeen menoihin.

Talousarvioesitykseen nähden momentin päätösosan nettobudjetointia koskeva kolmas kappale poistettiin ja momentin nettobudjetoinnissa siirryttiin toimintamomentin vakiosisältöiseen nettobudjetointiin.

2) selvitys edellistä vuotta koskevista tiedoista, jos ne eivät ole vertailukelpoisia tilinpäätösvuoden tietojen kanssa;

Syyttäjälaitoksesta tuli valtionhallinnon kirjanpitoyksikkö 1.10.2016 eli kesken tilikautta 1.1.-31.12.2016.

Kirjanpitoyksikkömuutos toteutettiin talous- ja henkilöstöhallinnon tietojärjestelmän Kiekun käyttöönoton yhteydessä.

Kuukausittaiset toteumasaldot konvertoitiin uudelle kirjanpitoyksikölle aiemmasta Raindance-kirjanpitojärjestelmästä koko varainhoitovuodelta.

Taseen alkusaldot jaettiin 1.1.2016 tilanteen mukaisesti uusille kirjanpitoyksiköille.

Syyttäjälaitoksen edelleenvuokrattujen toimitilojen tulojen kirjauskäytäntö muuttui tilikaudella 2017.

Tilikaudella 1.1.-31.12.2017 vuokra- ja käyttökorvaustuotot kirjattiin liikekirjanpidon 31. Vuokratuotot ja käyttökorvaukset -tulotileille.

Syyttäjälaitos (152)

Tilinpäätöksen liite 2: Nettoutetut tulot ja menot

Momentin numero ja nimi	Tilinpäätös 2016	Talousarvio 2017 (TA + I TA-t)	Talousarvion 2017 määrärahojen		Tilinpäätös 2017	Vertailu Talousarvio - Tilinpäätös	Siirtomäärärahoja koskevat täydentävät tiedot				
			käyttö vuonna 2017	siirto seuraavalle vuodelle			Edellisiltä vuosilta siirtyneet	Käytettävissä vuonna 2017	Käyttö vuonna 2017 (nl. peruutukset)	Siirretty seuraavalle vuodelle	
Momentti											
25.30.01.											
Bruttomenot	46 817 823,61	44 808 000	34 007 532,16		45 050 394,49					45 063 181,59	
Syyttäjälaitoksen toimintamenot (nettob) (sm 2v)											
Bruttotulot	127 823,61	60 000	302 394,49		302 394,49					302 394,49	
Nettomenot	46 690 000,00	44 748 000	33 705 137,67	11 042 862,33	44 748 000,00	0,00	11 055 649,43	55 803 649,43		44 760 787,10	11 042 862,33
33.20.52											
Valtionosuus työmarkkinatuesta (nettob)											
(arviomääräraha)											
Bruttomenot			4 244,33		4 244,33						
Bruttotulot			0,00		0,00						
Nettomenot		4 244	4 244,33		4 244,33						

Syyttäjälaitos (152)

Tilinpäätöksen liite 3: Arviomäärärahojen ylitykset

Syyttäjälaitoksella ei esitettävää

Tilinpäätöksen liite 4: Peruutetut siirretyt määrärahat

Syyttäjälaitoksella ei esitettävää

Syyttäjälaitos (152)

Tilinpäätöksen liite 5: Henkilöstökulujen erittely

	2017	2016
Henkilöstökulut	30 499 467,78	30 521 479,47
Palkat ja palkkiot	30 589 575,62	30 404 218,78
Tulosperusteiset erät	0,00	0,00
Lomapalkkavelan muutos	-90 107,84	117 260,69
Henkilösivukulut	5 058 372,58	5 464 873,77
Eläkekulut	4 765 943,19	4 874 225,53
Muut henkilösivukulut	292 429,39	590 648,24
Yhteensä	35 557 840,36	35 986 353,24
Johdon palkat ja palkkiot, josta	1 236 871,93	1 265 869,93
- tulosperusteiset erät	0,00	0,00
Luontoisedut ja muut taloudelliset etuudet	440,00	480,00
Johto	440,00	240,00
Muu henkilöstö	0,00	240,00

Syyttäjälaitos (152)

Tilinpäätöksen liite 6: Suunnitelman mukaisten poistojen perusteet ja niiden muutokset

Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu kirjanpitoyksikössä yhdenmukaisin periaattein käyttö-omaisuushyödykkeiden taloudellisen pitoajan mukaisina tasapoistoina alkuperäisestä hankintamenosta. Varainhoitovuoden aikana ei ole tehty muutoksia poistosuunnitelmaan.

Suunnitelmanmukaiset poistoajat ovat:

Omaisuusryhmä	KOM-luokka	Poisto-menetelmä	Poistoaika vuotta	Vuotuinen poisto %	Jäännösarvo eur
Aineettomat hyödykkeet					
112 Aineettomat oikeudet					
Ostetut Atk-ohjelmistot	1120010	tasapoisto	5	20	0
114 Muut pitkävaikutteiset menot					
Itse valmistetut/teetetyt atk-ohjelmat	1140010	tasapoisto	5	20	0
Aineelliset hyödykkeet					
125 - 126 Koneet ja laitteet					
Atk-laitteet ja niiden oheislaitteet	1255020	tasapoisto	5	20	0
Audiovisuaaliset koneet ja laitteet	1258010	tasapoisto	5	20	0
Muut koneet ja laitteet	1269010	tasapoisto	5	20	0
127 Kalusteet					
Asuinhuoneisto- ja toimistokalusteet	1270030	tasapoisto	10	10	0
128 Muut aineelliset hyödykkeet					
Taide-esineet	1280010	ei poistoa			

Syyttäjälaitos (152)

Tilinpäätöksen liite 7: Kansallis- ja käyttöomaisuuden sekä muiden pitkävaikutteisten menojen poistot

Syyttäjälaitoksella ei esitettävää

Tilinpäätöksen liite 8: Rahoitustuotot ja -kulut

Syyttäjälaitoksella ei esitettävää

Tilinpäätöksen liite 9: Talousarvionaloudesta annetut lainat

Syyttäjälaitoksella ei esitettävää

Tilinpäätöksen liite 10: Arvopaperit ja oman pääoman ehtoiset sijoitukset

Syyttäjälaitoksella ei esitettävää

Tilinpäätöksen liite 11: Taseen rahoituserät ja velat

Syyttäjälaitoksella ei esitettävää

Syyttäjälaitos (152)

Kirjanpitoyksikön tilinpäätöksen liite 12: Valtiontakaukset ja -takuut sekä muut monivuotiset vastuut

Voimassa olevat takaukset ja niiden käytettävissä oleva enimmäismäärä

Voimassa olevat takuut ja niiden käytettävissä oleva enimmäismäärä

Voimassa olevat takaukset ja takuut valuutoittain

Syyttäjälaitoksella ei esitettävää

Syyttäjälaitos (152)

Muut monivuotiset vastuut

Valtion talousarvion yksityiskohtaisten perustelujen yleisten määräysten kohdan Toimintamenomäärärahat perusteella tehdyt tavanomaiset sopimukset ja sitoumukset

€	Talousarvio- menot 2017	Määräraha- tarve 2018	Määräraha- tarve 2019	Määräraha- tarve 2020	Määräraha- tarve myöhemmin	Määräraha- tarve yhteensä
Tavanomaiset sopimukset ja sitoumukset yhteensä	4 603 799,67	4 181 595,06	3 297 821,63	2 413 483,25	14 749 493,48	24 642 393,42

Muulla kuin valtion talousarvion yksityiskohtaisten perustelujen yleisten määräysten kohdan Toimintamenomäärärahat perusteella tehdyt sopimukset ja sitoumukset

€	Talousarvio- menot 2016	Määräraha- tarve 2017	Määräraha- tarve 2018	Määräraha- tarve 2019	Määräraha- tarve myöhemmin	Määräraha- tarve yhteensä
Muut sopimukset ja sitoumukset						

Yhteensä	4 603 799,67	4 181 595,06	3 297 821,63	2 413 483,25	14 749 493,48	24 642 393,42

Syyttäjälaitos (152)

Tilinpäätöksen liite 13: Taseeseen sisältyvät rahastoidut varat

Syyttäjälaitoksella ei esitettävää

Tilinpäätöksen liite 14: Taseeseen sisältymättömät rahastoidut varat

Syyttäjälaitoksella ei esitettävää

Tilinpäätöksen liite 15: Velan muutokset

Syyttäjälaitoksella ei esitettävää

Tilinpäätöksen liite 16: Velan maturiteettijakauma ja duraatio

Syyttäjälaitoksella ei esitettävää

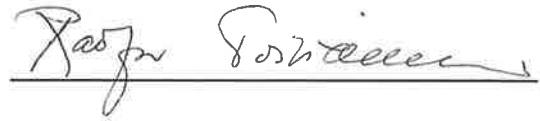
Syyttäjälaitos (152)

**TILINPÄÄTÖKSEN LIITE 17: OIKEIDEN JA RIITTÄVIEN TIETOJEN ANTAMISEKSI TARVITTAVAT MUUT TÄYDENTÄVÄT
TIEDOT**

Tilinpäätöstä täydentäviä tietoja esitetään toimintakertomuksen laskelmissa ja liitetiedoissa.

6 Allekirjoitukset

Syyttäjälaitoksen tilinpäätös on hyväksytty Helsingissä 16. päivänä helmikuuta 2018.

Apulaisvaltakunnansyyttäjä,
Valtakunnansyyttäjän sijaisena

Valtiontalouden tarkastusvirasto on tarkastanut tämän tilinpäätöksen ja tarkastuksesta on annettu tilintarkastuskertomus.

Helsingissä

2018

Johtava tilintarkastaja

Jari Siirola